Antonio Jose - sonata, anliza

Grgin, Marija Magdalena

Master's thesis / Diplomski rad

2020

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split, Arts Academy / Sveučilište u Splitu, Umjetnička akademija**

Permanent link / Trajna poveznica: https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:175:687057

Rights / Prava: In copyright / Zaštićeno autorskim pravom.

Download date / Datum preuzimanja: **2024-04-25**

Repository / Repozitorij:

Repository of Arts Academy

zir.nsk.hr

UNIVERSITY OF SPLIT

dabar

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

SVEUČILIŠTE U SPLITU
UMJETNIČKA AKADEMIJA

GLAZBENI ODJEL

ANTONIO JOSE SONATA – ANALIZA

DIPLOMSKI RAD

Naziv odsjeka: Odsjek za gudačke instrumente i gitaru

Predmet: Gitara

Student: Marija Magdalena Grgin

Mentor: izvanredni profesor, Maroje Brčić

SPLIT, rujan, 2020. godina

_____
Ime i prezime studenta

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI

Izjavljujem i svojim potpisom potvrđujem da je diplomski rad isključivo rezultat mog vlastitog rada koji se temelji na mojim istraživanjima i oslanja se na objavljenu literaturu, a što pokazuju korištene bilješke i bibliografija. Izjavljujem da nijedan dio rada nije napisan na nedozvoljen način, odnosno da je prepisan iz necitiranog rada, te da nijedan dio rada ne krši bilo čija autorska prava. Izjavljujem, također, da nijedan dio rada nije iskorišten za bilo koji drugi rad u bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili obrazovnoj ustanovi.

Studentica:

U Splitu,_____ _____

(potpis)

Temeljna dokumentacijska kartica

Sveučilište u Splitu
Umjetnička akademija u Splitu
Odsjek za gudačke instrumente i gitaru
Odjel gitara

Diplomski rad

ANTONIO JOSÉ SONATA – ANALIZA

Marija Magdalena Grgin

U ovom radu iznosim harmonijsku, strukturalnu i motivsku analizu jednog od najvažnijih djela napisanih za gitaru. *Sonata para guitarra* monumentalno je djelo bez kojeg repertoar za gitaru općenito ne bi bio isti; ona je jedina sonata osim Tedescove (*Omaggio a Boccherini*) koja može stajati uz bok velikim sonatama pisanim za druge instrumente. Također osim analize samog djela upoznajemo se i s životom i likom skladatelja koji je za svoj kratak život od trideset i tri godine ostavio neizbrisiv trag na glazbu klasične gitare koju danas poznajemo.

Ključne riječi: sonata, sonatni oblik, rondo, trodijelna pjesma, neoromantizam, ciklično djelo

Rad je pohranjen u knjižnici Umjetničke akademije Sveučilišta u Splitu

Rad sadrži: 25 stranica**,** 42 primjera, 2 slike, 4 tablice
Mentor: izvanredni profesor, Maroje Brčić
Ocjenjivači: redoviti profesor, Goran Listeš
izvanredni profesor, Wladimir Kossjanenko
izvanredni profesor, Maroje Brčić

Rad prihvaćen 8.rujna 2020. godine.

Sadržaj:

1. Antonio José – život i djelo 1

2. Harmonijska analiza sonate 4

2.1 Allegro moderato 4

2.2 Minueto 5

2.3 Pavana triste 6

2.4 Final 7

3. Strukturalna i motivska analiza 8

3.1 Allegro moderato 8

3.1.1 Struktura 9

3.1.2 Motivi 10

3.2 Minueto 11

3.2.1 Struktura 11

3.2.2 Motivi 12

3.3 Pavana triste 13

3.3.1 Struktura 13

3.3.2 Motivi 14

3.4 Final 15

3.4.1 Struktura 15

3.4.2 Motivi 16

4. Zaključak 20

5. Popis literature 21

Popis slika, tablica i primjera:

Slika 1: Antonio José

Slika 2: Antonio José

Tablica 1: Allegro moderato – struktura

Tablica 2: Minueto – struktura

Tablica 3: Pavana triste – struktura

Tablica 4: Final - struktura

Primjer 1: Allegro moderato, takt 17

Primjer 2: Allegro moderato, takt 19

Primjer 3: Minueto, takt 1

Primjer 4: Minueto, taktovi 49 i 50

Primjer 5: Pavana triste, takt 6

Primjer 6: Pavana triste, takt 24

Primjer 7: Final, takt 1

Primjer 8: Final, takt 5

Primjer 9: Final, taktovi 194 i 195

Primjer 10: Allegro moderato, takt 1

Primjer 11: Allegro moderato, taktovi 2 i 3

Primjer 12: Allegro moderato, takt 4

Primjer 13: Allegro moderato, takt 6

Primjer 14: Allegro moderato, taktovi 7, 8, 9 i 10

Primjer 15: Allegro moderato, takt 12

Primjer 16: Allegro moderato, takt 15

Primjer 17: Allegro moderato, taktovi 19 i 20

Primjer 18: Allegro moderato, takt 30

Primjer 19: Allegro moderato, takt 44

Primjer 20: Allegro moderato, takt 96

Primjer 21: Allegro moderato, taktovi 112 i 113

Primjer 22: Allegro moderato, taktovi 120 i 121

Primjer 23: Minueto, takt 1

Primjer 24: Minueto, takt 3

Primjer 25: Minueto, takt 4

Primjer 26: Minueto, takt 18

Primjer 27: Minueto, takt 28

Primjer 28: Minueto, takt 42

Primjer 29: Minueto, taktovi 49 i 50

Primjer 30: Minueto, taktovi 53 i 54

Primjer 31: Pavana triste, takt 2

Primjer 32: Pavana triste, takt 6

Primjer 33: Pavana triste, takt 12

Primjer 34: Pavana triste, taktovi 25, 26 i 27

Primjer 35: Pavana triste, taktovi 49 i 50

Primjer 36: Final, takt 1

Primjer 37: Final, taktovi 1 i 2

Primjer 38: Final, takt 20

Primjer 39: Final, taktovi 29 i 30

Primjer 40: Final, taktovi 139 i 140

Primjer 41: Final, taktovi 194 i 195

Primjer 42: Final, taktovi 206, 207 i 208

1. ANTONIO JOSÉ – LIK I DJELO

Antonio José Martinez Palacios rođen je 12. prosinca 1902.godine u Burgosu, provincija Castille. O njegovom životu nije mnogo znano; ima nekoliko biografa no izvan rodne Španjolske jako malo materijala se o skladatelju može naći. Nakon njegove smrti biva zaboravljen i tek se s pronalaskom i prvom objavom nota[1] *Sonate* rađa interes za kompozitora.

Rođen u običnoj radničkoj obitelji od vrlo rane dobi pokazivao je sklonost i talent za glazbu. Prvi učitelji glazbe bili su mu jezuiti; orguljaš po imenu Julian Garcia Blanco, a kasnije orguljaš Jose Maria Beobide koji ga je podučavao klavir, harmoniju i kontrapunkt. Prvu kompoziciju napisao je 1915. godine, a pet godina kasnije već je imao preko 50 napisanih skladbi. Prvi učitelji pomogli su ga zaposliti od 1926. do 1930. godine na fakultetu San Stanislao u Miraflores del Palo, kvartu u Malagi.

U Madrid odlazi studirati od 1920. do 1924. godine pod pokroviteljstvom gradskog vijeća Burgosa. Njegov učitelj u Madridu bio je Emilio Vega. Radio je kao dirigent orkestra u kazalištu Apolo i kao pijanist u kinima nijemih filmova. Bio je čest gost kafića Regina u Madridu gdje je

[1]Angelo Gilardino prvi objavljuje note *Sonate* 1990.godine

upoznao gitarista Regino Sainz de la Maza[2], također rodom iz Burgosa preko kojeg je upoznao članove grupe znane kao Generacija 1927. Neki od članova Generacije 1927 bili su Pablo Picasso, Manuel de Falla, José Ortega y Gasset,Federico García Lorca, Rafael Alberti, Salvador Dalí, Adolfo Salazar itd. Zalagali su se za ideje avangardnog nacionalizma, željeli su osloboditi umjetnost folklornih klišeja ali obogatiti umjetničkom vrijednošću – ideje kojima je i sam Antonio José težio, ugledajući se na velikane kompozicije kao što su Stravinski, Bartok, Schoenberg, Ravel i Debussy. Neka od zapaženijih djela iz njegova madridskog razdoblja su Simfonia Castellana i Tres Danzas Burgalese za klavir. Izdavačka kuća Union Musical Espaignola otkupila je autorska prava za neke njegove glasovirske radove 1924. godine za skromnu naknadu što je bio početak njegove profesionalne karijere. Antonio José gajio je poseban afinitet za francusku impresionističku glazbu i smatrao je da su tehnika i stil kompatibilni s njegovim nacionalističkim željama u glazbi. Zbog toga je 2. kolovoza 1924. ponovno zatražio pomoć gradskog vijeća Burgosa za ljetne studije u Parizu[3]1925. i 1926. godine. Prema Antoniju Joséu, godine njegovog boravka u Parizu bile su mu najvažnije u životu.

Istekom stipendije vraća se u Španjolsku, točnije odlazi u Malagu. U razdoblju svog prebivališta u Malagi (1926-1930) napisao je važna djela poput *Sonata gallega* za klavir koja osvaja glavnu nagradu na natjecanju u Galiciji. Njegova *Suite ingenua* za klavir i gudački orkestar osvojila je nagradu na natjecanju u Kataloniji 1928. godine. 1927. godine počeo je raditi na operi u tri čina, nazvanoj *El Mozo de Mulas* po libretu Lopea Mateo i Manuel F. Fernández Núñez, temeljenu na epizodi iz Don Quijotea. Radio je na orkestraciji ove opere kad je uhićen 6. kolovoza 1936. godine.

1929. godine ponuđen mu je posao dirigenta zbora u Burgosu te se vraća natrag u svoj rodni grad. Jedan od glavnih ciljeva bio mu je istražiti folkor svog kraja i približiti narodne pjesme Burgosa cijeloj Španjolskoj. Godine 1932. osvojio je nacionalnu nagradu za glazbu za svoj *Colección de cantos populares burgaleses*, koju čini 178 pjesama i plesova prikupljenih i

[2]Regino Sainz de la Maza gitarist je kojemu je posvećena *Sonata*, a osim nje također i Rodrigov *Concerto de Aranjuez*
[3]GIL VALDÉS, Iván. "Antonio José: Un talento burgalés". Oviedo, 2006, monografija

aranžiranih za vrijeme njegovih putovanja po provinciji. Zborno djelo *Tres Cántigas de Alfonso X*, također je komponiran u ovom razdoblju.

Sonatu za gitaru dovršio je 23. kolovoza 1933. Također je skladao *Romancillo Infantil* za solo gitaru, aranžman popularne pjesme Burgosa. Godine 1934. u kazalištu Madrid režira dva ulomka svoje opere *El Mozo de Mulas*. Zhvaljujući tom projektu dobio je javno priznanje glazbenika poput Joaquina Turine te kritičara Joséa Subirá, Adolfa Salazara i Rodolfa Halftera.

1935. godine osniva časopis Burgos Gráfico[4] zajedno s malom skupinom akademika. Časopis o liberalnim idejama protivio se konzervativnim političarima Burgosa. Prema biografima Antonija Joséa, anonimni članak u časopisu koji se pripisuje upravo Joseu mogući je uzrok njegovog pogubljenja. U članku se osuđuje ponašanje svećenika u provinciji koji je navodno zlostavljao mlade djevojke u svojoj župi. Spomenuti članak cenzorirali su oglašivači i pretplatnici. Još jedan članak koji je izazvao kontroverzu pojavilu se u ovom časopisu u studenom 1935.; naslovljen je Separdic Coplas a iskorišten je protiv Antonia Josea za njegovo zatvaranje i pogubljenje.

1936. godine Antonio José održao je svoj najvažniji javni nastup na Trećoj konferenciji o muzikologiji u Barceloni[5]. Vodio je konferenciju pod nazivom *La cancion popular burgalesa* (popularna pjesma Burgosa) pred istaknutim sudionicima poput Joséa Francisca Pujola, Jusepa Barberá, Joaquína Turine, itd.

Po povratku u Burgos, njegova majka i tetka umiru u razmaku od nekoliko dana. Ovaj događaj pokrenuo je fazu usamljenosti, emocionalne krize i nedostatak koncentracije u njegovom radu, budući da mu je otac umro već 1933., a brat živio sa suprugom i djecom u gradu Pradoluengo. Antonio José bio je umjetnik naprednih ideja s velikim nacionalističkim osjećajem za svoj domovinu. Iako nije pripadao nijednoj političkoj stranci ili organizaciji, njegova sklonost bila je lijevici što konzervativno društvo Burgosa nije gledalo naklono. Također zbog folklornih utjecaja u

[4]Jesus Barriuso Gutierrez, Fernando Garcia Romero i Miguel Angel Palacios Garroz; "Antonio Jose: Musico de Castilla". Madrid
[5]Gilardino i Iznaola

svojoj glazbi koja ga je povezala s narodom i srednjim slojem probudio je profesionalnu zavist kolega koja je zajedno sa spomenutim člancima dijelom kriva za njegovu smrt.

U kolovozu 1936. godine vojska španjolskog diktatora Franca uhićuje mladog Joséa u Burgosu te ga odvode u zatvor bez ikakvog suđenja. Optužen da je zagovarao liberalne, marksističke ideje strijeljan je dva mjeseca kasnije, 11. listopada na brdu Estepar. Njegova glazba biva zabranjena za cijelo vrijeme vladavine Frankove diktature; tek 1980. godine kreće ponovno oživljavanje njegovog lika i djela.

ANTONIO JOSE

2. HARMONIJSKA ANALIZA SONATE

Detaljnu analizu harmonije sonate napisao je Corey Whitehead[6] u svojem diplomskom radu; ovdje ću ukratko iznijeti glavne karakteristike harmonije u sonati kao cjelini te svakom stavku posebno.

Po uzoru na Debussyja i Ravela djelo karakterizira neoromantičarska estetika. Jose se koristi proširenim harmonijama, mnoštvo dodanih tonova te nepripremljenih disonanci koje donose dramatiku i napetost djelu. Sonata obiluje kromatikom, pentatonikom, modalnošću te cjelostepenom ljestvicom čime se narušava tonalitetna stabilnost.

2.1 Allegro moderato

Odnos tonaliteta prve i druge teme nije standardni odnos tonika – dominanta; prva tema je u e-molu, druga bi trebala biti u h-molu/H-duru ali je u B-duru, tritonusni odnos. Tonalitetno i harmonijski zanimljiva je koda u ekspoziciji, velika napetost i nestabilnost. Koristi talijanske i njemačke akorde (povećani sekstakord i povećani kvintsekstakord – primjer 1 i 2).

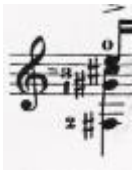

Primjer 1 – povećani sekstakord

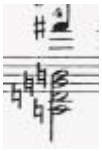

Primjer 2 – povećani sekstakord

[6]Corey E. Whitehead: "Antonio José Martínez Palacios' Sonata para guitarra (1933), an Analysis, Performer's Guide, and New Performance Edition". Tucson (Arizona), 2002

2.2 Minueto

Tonalitet drugog stavka pokazuje se na početku kompozicije te na kraju A dijela, on je C-dur. Kroz cijeli stavak koristi se kromatika koja maskira tonalitetnost; koristi ju kao motiv stavka, pogotovo A dijela.

Sami početak, prvi takt započinje nepripremljenom disonancom u basu koja se razriješi u toniku: tim motivom i varijacijom gradi cijeli prvi dio (primjer 3).

Primjer 3 – nepripremljen ton *d*

U B dijelu koristi se obilno pentatonikom te se jako udaljava od tonaliteta, gubi se sva stabilnost do samog kraja (primjer 4).

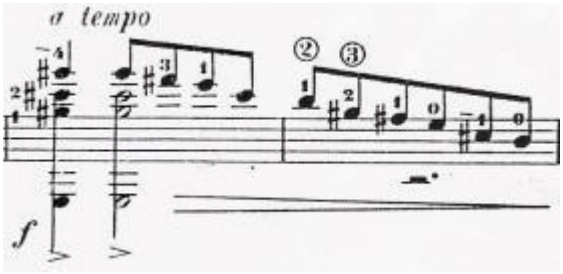

Primjer 4 - pentatonika

2.3 Pavana triste

Centar tonalitetnosti u trećem stavku je ton "e". José koristi moduse primjerice dorski i frigijski koji daju arhaični prizvuk i udaljavaju od tonaliteta.

Primjer 5 – frigijski modus

Stavak obiluje dodanim notama koje narušavaju funkcionalnost i stabilnost samih akorada, time i tonaliteta. Koristeći kromatiku još nas više odmiče od tonaliteta i tona "e" do točke potpune izgubljenosti i povezanosti s originalnim tonalitetom.

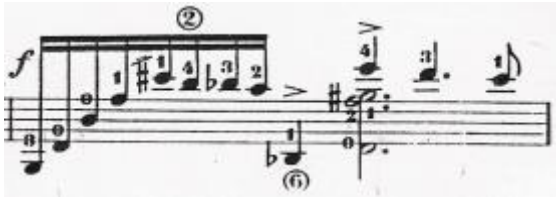

Primjer 6 – izgubljenost u tonalitetu

2.4 Final

Tonalitet stavka je također na "e" ali nije tipičan mol/dur već lokrijski modus. Harmonija u stavku je, u onim djelovima koji nisu preuzeti iz prvog stavka, građena prvenstveno od kvartnih akorada koji imaju dvostruku funkcionalnost i time stvaraju osjećaj nesigurnosti i napetosti kod slušatelja.

Primjer 7 – kvartni akord

Primjer 8 – kvartni akord

Na kraju se pojavljuje dorski modus na "g" kao tonalitetno osvježenje, a pedal koji je na VI. stupnju, točnije na tonu "e" postaje dominanta za a-mol koji je sam po sebi dominanta za finalni "e"

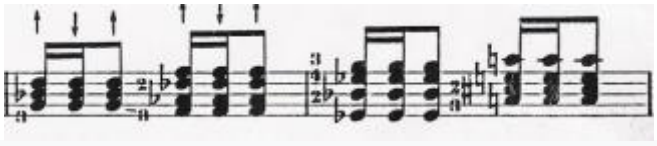

Primjer 9 – dorski modus -> dominanta

3. STRUKTURALNA I MOTIVSKA ANALIZA

Sonata se sastoji od četiri stavka: Allegro moderato, Minueto, Pavana triste te Final. Tematski elementi prvog stavka izlažu se i u ostala tri, te se zbog toga može reći da je ovo ciklična sonata. Za razliku od mnogih cikličkih sonata, uključujući one njegovih uzora Francka i Beethovena, kojima se stavci isprepleću za postizanje povezanosti i jedinstva, u sonati Antonia Josea jasno se čuje neovisnost, točnije samostalnost svakog stavka koje je povezano tematskim materijalom prije svega a ne strukturom.

3.1 ALLERGO MODERATO

3.1.1 STRUKTURA

Prvi stavak ove Sonate, Allegro moderato, napisan je u klasičnom sonatnom obliku. Sastoji se od ekspozicije (1. - 77. takt), provedbe (77. - 128. takt) te reprize (128. - 229. takt). Ekspozicija započinje prvom temom iznesom u e-molu. Prva tema je zapravo grupa tema koja se sastoji od više šarolikih, motivski različitih rečenica. Rečenice imaju zajednički ritam; koriste se uglavnom šesnaestinke koje joj daju dinamičnost i pokretljivost. Od 21. takta kreće most, udaljavanje od početnog e-mol tonaliteta, a u ritam se uvodi glavni motiv druge teme; punktirani ritam. Druga tema započinje u 40. taktu te je također grupa tema a sastoji se od glavne teme (40. - 43. takt) te njenih varijacija (do 64. takta). Karakterizira ju punktirani ritam te izloženi akordi u triolama koji su u kontrastu s motoričnošću prve teme. Koda traje od 64. do 77. takta, u njoj se obrađuju temstki materijali obe teme, a završava pauzom koja odvaja ekspoziciju od provedbe. Provedba započinje obradom materijala druge teme. Traje do 128. takta i u njoj se gubi tonalitetna stabilnost. Započinje u es-molu u kojem varira drugu temu pa preko d-mola i pedala na "a" dolazi nazad u e-mol u kojem obrađuje elemente prve teme. Pojavom šesnaestinki te povećanom kromatikom stvara napetost koja kulminira dolaskom na reprizu. Repriza započinje u 128. taktu doslovno a ubrzo mijenja redoslijed pojavljivanja tema/motiva iz ekspozicije. Druga tema je u As-duru što nije u skladu s klasičnim sonatnim oblikom (trebala bi biti u E-duru). Može se reći da je repriza doslovna uz minimalne

izmjene kao što je redoslijed te kratke umetke, također tematske varijacije. Završva kodom od 210. takta; ona je pedal na dominanti te varira sam početak sonate.

Fraza	a	prijelaz	b	c	prijelaz'	b'
Tonalitet	e	e	e	e	e-h-cis	e-G-Es-a
Takt	1.-6.	7.-10.	11.-14.	15.-20.	21.-28.	29.-39.
Tematika	Prva tema				Most	
Forma	EKSPOZICIJA					

Fraza	d	d'	d''	prijelaz	e	e'	d	d'	prijelaz
Tonalitet	B	B	B-A	A	A-Cis	Cis	es-Ges	Ges	d
Takt	40.-43.	44.-49.	50.-55.	56.-63.	64.-69.	70.-76.	77.-80.	81.-87.	88.-91.
Tematika	Druga tema				Koda		Druga tema		
Forma	EKSPOZICIJA						PROVEDBA		

Fraza	f	a'	g	prijelaz	a	prijelaz'	d
Tonalitet	d-A	a	G-D	fis-B-e-H	e	fis	As
Takt	92.-111.	112.-119.	120.-123.	124.-127.	128.-133.	134.-145.	146.-149.
Tematika	Lažni prijelaz	Lažna repriza		Retranzicija	Prva tema	Most	Druga tema
Forma	PROVEDBA				REPRIZA		

Fraza	d'	d''	prijelaz	e	b'	c'	prijelaz
Tonalitet	As	As-G	G	G(e)	e	e	Gis(As)-Dis(Es)-cis
Takt	150.-155.	156.-161.	162.-169.	170.-171.	172.-175.	176.-181.	182.-193.
Tematika	Druga tema				Prva tema		Prva i druga tema
Forma	REPRIZA						

Fraza	d	prijelaz	prijelaz	g'	a''	h
Tonalitet	e	D	Fis-C	e	e	E
Takt	194.-197.	198.-201.	202.-209.	210.-217.	218.-221.	222.-229.
Tematika	Prva i druga tema		Most	Koda		
Forma	REPRIZA					

3.1.2. MOTIVI

Prvi motiv je prvi takt; karatkerizira ga kromatski niz (ais).

Drugi motiv je ritam u basu; četvrtinka s točkom i šesnaestinka.

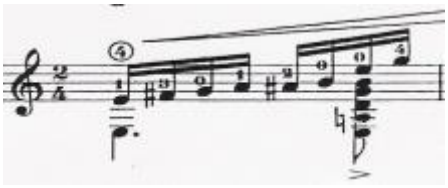

Primjer 10 - Motiv 1 i 2

Treći motiv je ritam dvije šesnaestinke i osminka

Četvrti motiv je silazna izmjenična melodija

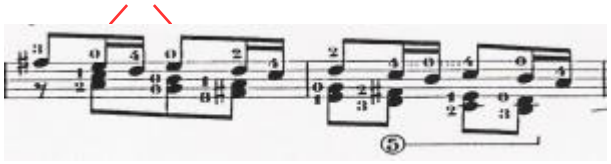

Primjer 11 - Motiv 3 i 4

Peti motiv je melodijski skok od oktave:

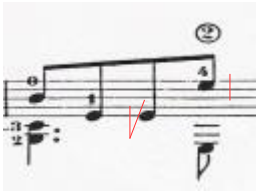

Primjer 12

Šesti motiv je silazni niz šesnaestinki u kojem su druga i treća jednake a zadnja skok od terce:

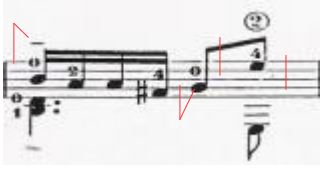

Primjer 13 - Motiv 6 + varijacija motiva 5

Od sedmog do desetog takta u basu se aludira na motiv 2.

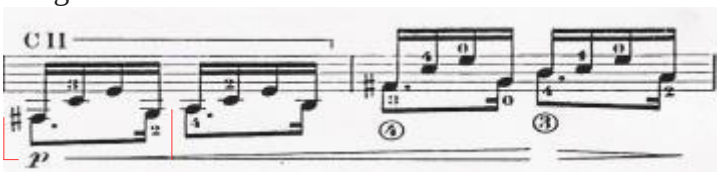

Primjer 14

Sedmi motiv su izmjenične šesnaestinke:

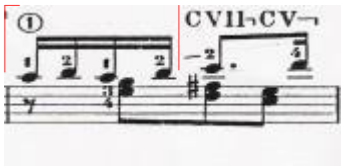

Primjer 15

Osmi motiv je ligaturom povezana četvrtinka sa šesnaestinkom.

Deveti su motiv arpeggia u šesnaestinkama:

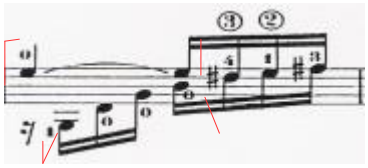

Primjer 16

Deseti motiv je niz e-d-h-a-g (silazna sekunda, silazna terca te dvije silazne sekunde).

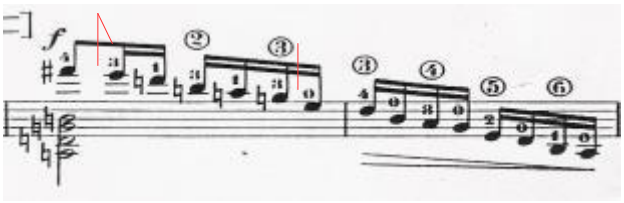

Primjer 17

Jedanaesti motiv je ujedino i baza druge teme te podloga za drugi stavak. To je ritam osminka pa četvrtinka s točkom.

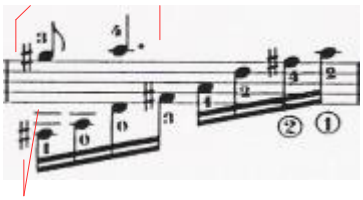

Primjer 18 - Motiv 11 u sopranu + motiv 9 u basu

Dvanaesti motiv je arpeggio u trioli.

Primjer 19

Primjeri rada s motivom:

Primjer 20 - Takt 96: ritamska varijacija motiva 3

Primjer 21 - Takt 112 i 113: lažna repriza, motiv 1 u a-molu (subdominanta) + motiv 3

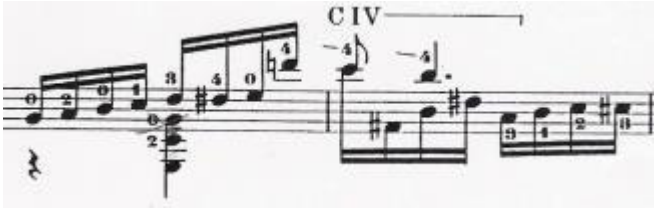

Primjer 22 – Takt 120 i 121: motiv 1 i motiv 11

3.2 MINUETO

3.2.1.STRUKTURA

. Kao tipični menuet u tročetvrtinskoj je mjeri s kratkom prvom dobom te dvije duge. Postoji sličnost sa sarabandom; druga doba u taktu je naglašena. Odmah u prvome taktu iznosi se glavni motiv koji je već iznesen u drugoj temi prvog stavka. Minueto se može smatrati trodijelnom pjesmom a može se gledati i kao rondo. Gledan kao trodijelna pjema sastoji se od A dijela nakon kojega slijedi B dio a završava doslovno ponovljenim A dijelom. A dio je perioda od šesnaest taktova (8+8) a B dio se može grupirati u tri manja dijela (prvi dio od šesnaest taktova s novim tematskim materijalom, drugi dio također od šesnaest koji je varijacija A dijela te trećim koji iznosi nov tematski materijal). Gledan kao rondo svaki od spomenuta tri dijela B dijela bio bi smtran kao zaseban dio.

Fraza	a	a'	b	b'	a''	b''	c	d	c'
Tonalitet	c	C	es-E-D	Cis-E-es-E	A	A-E-A	A	e	A
Takt	1.-8.	9.-16.	17.-24.	25.-32.	33.-40.	41.-48.	49.-52.	53.-58.	59.-70.
Tematika	A		B		A'		C		
Forma	RONDO								
Tematika	A		B						
Forma	TRODIJELNA PJESMA								

Fraza	b'	a	a'
Tonalitet	A	c	C
Takt	71.-78.	79.-86.	87.-94.
Tematika	C	A	
Forma	RONDO		
Tematika	B	A	
Forma	TRODIJELNA PJESMA		

3.2.2 MOTIVI

Glavni motiv odmah je na početku iznesen, to je ritam četvrtinka pa polovinka, točnije kratka-duga:

Primjer 23

Na taj osnovni ritam dodane su osminke za više pokreta i plesni karakter. Izmjenične osminke vrarijacije su motiva 7:

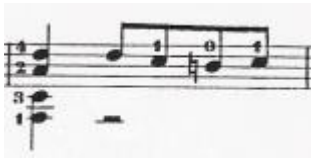

Primjer 24

U četvrtom taktu varira se 9.motiv – arpeggia koja nisu u šesnaestinkama nego u osminkama:

Primjer 25

U drugom taktu B dijela u sopranu je variran motiv 5, a u basu 9:

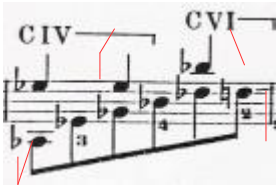

Primjer 26

U 28. taktu varijacija je motiva 3 (umjesto dvije šesnaestinke i osminke sad su vrijednosti produljene duplo – dvije osminke i četvrtinka):

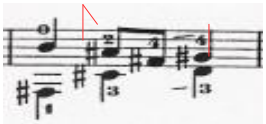

Primjer 27

Pojavljuje se novi motiv a to su tri četvrtinke koje se koriste u 3. stavku:

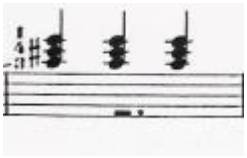

Primjer 28

C dio je varijacija motiva 10 – koristi se pentatonika:

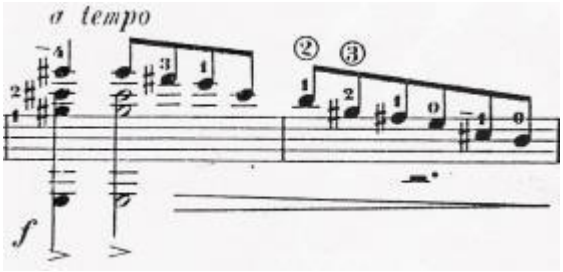

Primjer 29

Na treći stavak također se aludira hemiolom u 53. i 54. taktu:

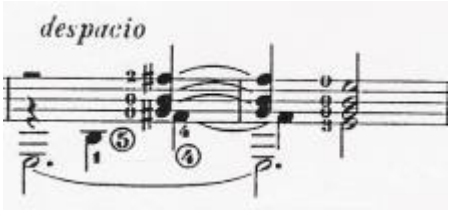

Primjer 30

3.3 PAVANA TRISTE

3.3.1.STRUKTURA

Treći stavak, Pavana triste, trodijelna je pjesma. Polagani stavak ove sonate napisan je u tropolovinskoj mjeri s ritmom sličnom menuetu ali potpuno drugačijim karakterom. Iako je najsporiji stavak, ne bi se smio svirati presporo jer zbog svog punktiranog ritma u sporom tempu može zvučati jako teško. I sami Jose je želio na to ukazati upotrebom osminki i šesnaestinki, da bi se dobilo na pokretljivosti. Nakon prvog takta koji je uvod slijedi A dio koji se sastoji od niza od tri rečenice. Zatim slijedi B dio koji započinje novim tematskim materijalom ali se kasnije varira tematika A dijela. Završava povratkom na A dio koji se uz sitne varijacije ponavlja doslovno.

Fraza		a	b	c	d	d'	most	b'	most
Tonalitet		e	e-Ges-D	e-A	f	As	c	C	C-e
Takt	1	2.-5.	6.-9.	10.-15.	16.-19.	20.-23.	24.-27.	28.-30.	31.-32.
Forma	Uvod	A			B				

Fraza	a'	a	b"	a"	c'
Tonalitet	e	e	c	A	A-F-A (subdominanta e)
Takt	33.-36.	37.-40.	41.	42.-43.	44.-50.
Forma	B	A			

3.3.2. MOTIVI

Fraza *a* varijacija je motiva 8 iz prvog stavka, točnije ritma četvrtinka s točkom i šesnaestinka:

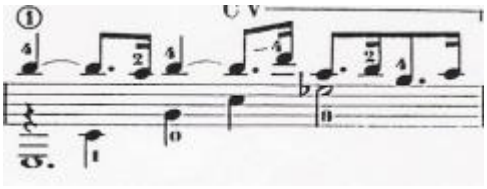

Primjer 31

Unutarnji glas ponaša se kao kontrapunkt, dok je bas pedal na tonu "e".

Fraza *b* u basu varira motiv 2:

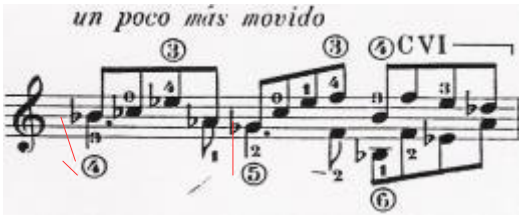

Primjer 32

Fraza *c* je homofone strukture, bez izraženog dvoglasja ili kontrapunkta. U sebi varira frazu a, time i motiv 8 no također varira i motiv 3:

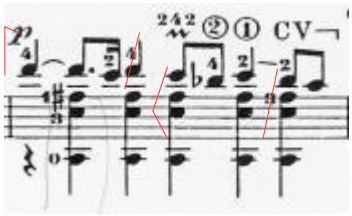

Primjer 33

Fraza *c* kao i dio A završava ostinatom na A koji se pretvara u pedal na F

U taktu broj 25 pojavljuje se novi motiv: pedalni ton "d" u početku je u sopranu a ispod njega su silazna arpeggia, zatim se to mijenja tako da arpeggia prelaze u sopran a pedal u bas:

Primjer 34

Stavak završava na pedalu subdominante osnovnog tonaliteta cijele sonate; to je e -mol. Zanimljivo je što je stavak počeo u e-molu i cijeli je prožet prizvukom tona "e" koji je kao pedal kroz cijelu skladbu, okosnica za prepoznavanje tonaliteta. A ipak, završava tonalitetom A-dura koji je subdominanta, ali kojem je upravo e-mol dominantan (obrnuta percepcija).

Primjer 35

3.4 FINAL

3.4.1 STRUKTURA

Posljednji stavak po svojoj je formi tipični rondo. Glavna tema pojavljuje se 4 puta, a sporedne teme su uglavnom ulomci iz prvog stavka što nam ukazuje na cikličnost i povezanost cijele sonate. Glavna tema, A tema, sastavljena je od akorada i pasaža, karakterizira ju velika napetost i nervoza koju umiruju odlomci prvog stavka, točnije sporedne teme.

Fraza	a	a'	b	c	prijelaz	1.stavak 92.-112.	a	a'
Tonalitet	d-a	d	b-d	d-e	A		d-a	d
Takt	1.-8.	9.-20.	21.-28.	29.-32.	33.-39.	40.-63.	64.-71.	72.-83.
Forma	A		most			B	A	

Fraza	1. stavak 124.-172.	a	a'	prijelaz	1.stavak 11.-37.	a	a'	d
Tonalitet		d-a	d	d-a-e		d-a	d	d-a-E
Takt	84.-124.	125.-132.	133.-138.	139.-146.	147.-175.	178.-185.	186.-191.	192.-208.
Forma	C	A			D	A		KODA

3.4.2 MOTIVI

Početak prvog takta varijacija je motiva 7, a pasaž je konstruiran na varijaciji motiva 6 (enharmonijski skok kvarta – terca) :

Primjer 36 – ligatura

Primjer 37 - pasaž

Izmjenične šesnaestinke prije početka mosta :

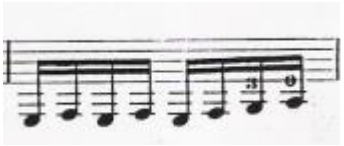

Primjer 38

U mostu se variraju motivi 6 i 8 u rečenici b, a u rečenici c se varira novi motiv uveden u trećem stavku (motiv 13):

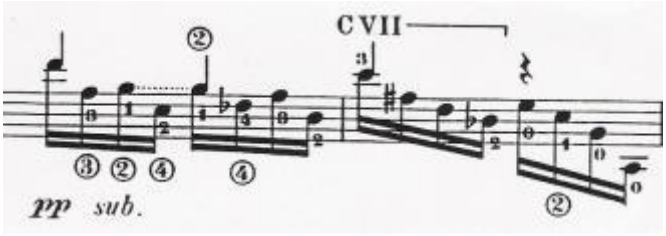

Primjer 39 – motiv 13

Treće ponavljanje glavne teme je prošireno, s pedalom na tonu "e" u sopranu:

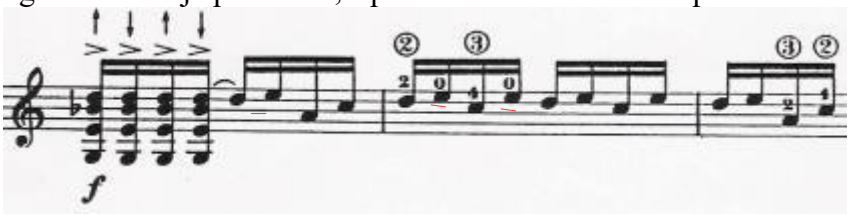

Primjer 40

U akordima kode imamo ritam motiva 3:

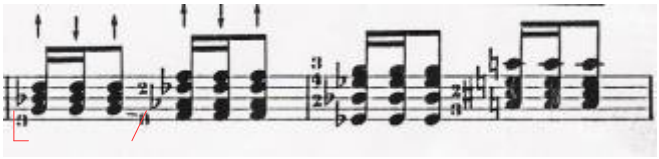

Primjer 41

Sami kraj je varijacija motiva 5 (skok od oktave), također i ritamski motiva 3:

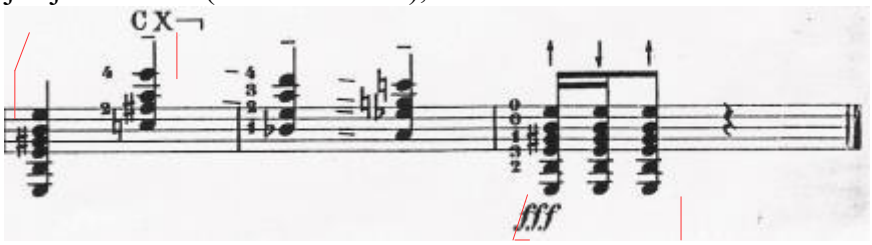

Primjer 42

4. ZAKLJUČAK

Za izvođenje ovakvog djela potrebno je prvenstveno razumjeti samog autora i vrijeme u kojem je djelo nastalo. Zatim je potrebno dobro proučiti kompleksnu strukturu i formu djela da bi se jasno mogle stvoriti ideje i smjernice za izvođenje. Također je bitno upoznati se s harmonijom koju koristi, bogatost disonanci i proširenih harmonija daje svježinu i boju repertoaru svakog gitarista.

Zbog toga što nije pisano gitaristički, svaki će pojedinac sam za sebe morati stvarati prstomet, odlučivati koje note su ipak višak te odrediti način rješavanja problema. Sonata je tehnički jako zahtjevna, no ako se uđe u dubinu i točno zna što treba izvući mnogo je lakše percipirati izvedbu djela.

Sonata je monumentalno djelo koje je u zadnjih 30 godina postalo neizostavan dio repertoara svakog gitarista i inspiriralo je slijedeće naraštaje kompozitora za gitaru da skladaju ne samo po zahtjevima instrumenta već da razbijaju te granice.

5. POPIS LITERATURE

GIL VALDÉS, Iván. “Antonio José: Un talento burgalés”. Oviedo, 2006, monografija

GILARDINO, Angelo i IZNAOLA, Ricardo. "Antonio Jose, Sonata para Guitarra (1933), nuova edizione a dura di Andelo Gilardino e Ricardo Iznaola". Ancona, Italia: Berben, Edizione musicali, 1999.

GILARDINO, Angelo i SAENZ GALLEGO, Juan Jose. "Antonio Jose, Sonata para Guitarra (1933)". Ancona, Italia: Berben, Edizione musicali, 1990.

GUTIERREZ, Jesus Barriuso, ROMERO, Fernando Garcia i PALACIOS GARROZ, Miguel Angel; "Antonio Jose: Musico de Castilla". Madrid, 2000.

TANGARIFE JARAMILLO, Luis Esteban: "Sonata para guitarra (1933) de Antonio Jose Martinez Palacios (1902-1936): Estudio de relaciones motivicas", Medellin, 2012.

WHITEHEAD, Corey E.: "Antonio José Martínez Palacios' Sonata para guitarra (1933), an Analysis, Performer's Guide, and New Performance Edition". Tucson (Arizona), 2002